

Persbericht

PB13-023
29 maart 2013
9.30 uur

Overheidstekort 4,1 procent in 2012

- **Overheidstekort daalt langzaam**
- **Inkomsten gegroeid door extra belastingen en aardgasbaten**
- **Schuld overheid opgelopen tot 71,2 procent van bbp**
- **Hulp aan Europese landen verhoogt schuld met 1,6 procent bbp**

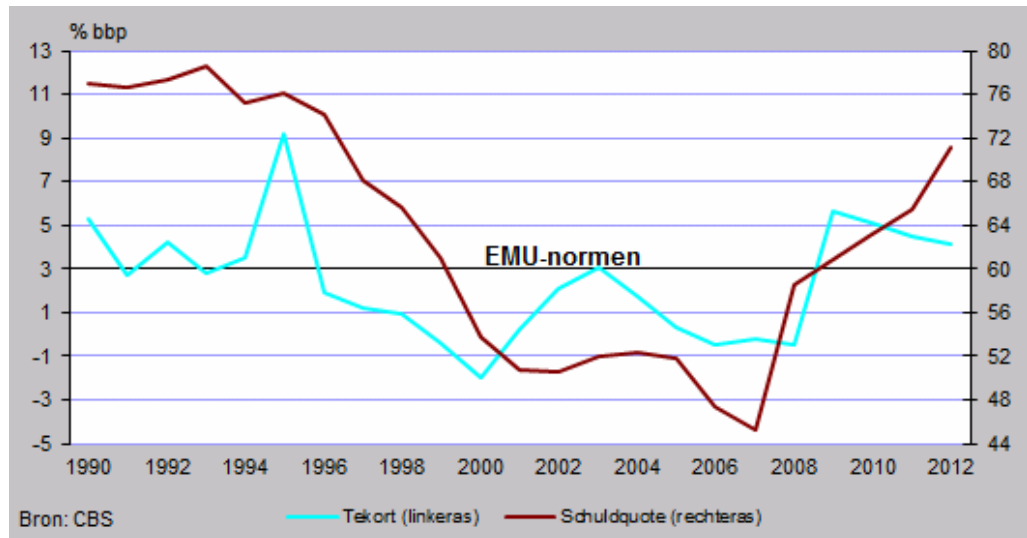
Het tekort van de Nederlandse overheid in 2012 daalde tot 4,1 procent van het bruto binnenlands product (bbp). De overheidsschuld steeg tot 71,2 procent van het bbp. Hiermee overschrijden het tekort en de schuld al vier jaren achtereenvolgend de Europese normen. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

De overheidsuitgaven namen in 2012 licht toe. Zij waren 24 miljard euro hoger dan de inkomsten. De lasten in het kader van de AWBZ groeiden met bijna 3 miljard euro fors, ruim 10 procent. De uitgaven aan de basiszorgverzekering bleven daarentegen voor het eerst in jaren stabiel. Aan AOW-uitkeringen werd 1,4 miljard euro meer uitgegeven. De hogere werkloosheid leidde tot 0,8 miljard euro extra uitkeringslasten, bijna 20 procent meer dan in 2011. De overheidsinvesteringen, salarislasten en subsidies daalden, net als vorig jaar.

De inkomsten van de overheid waren 5 miljard euro hoger dan vorig jaar dankzij hogere inkomsten uit loon- en inkomstenbelasting en sociale premies. Deze brachten ruim 4 miljard meer op dan in 2011. Voor een belangrijk deel kwam dit door de zorgverzekeringpremies. Verder ontving de staat ruim 2 miljard euro meer aan aardgasbaten. De inkomsten uit de vennootschapsbelasting namen afgelopen jaar wederom af. De verlaging van de overdrachtsbelasting halverwege 2011 was ook in 2012 nog zichtbaar. De ontvangsten hieruit daalden met 0,8 miljard euro. Het laatste kwartaal van 2012 namen de inkomsten sterk toe door de btw-verhoging en de invoering van een bankbelasting. Samen leverde dit de staat ongeveer 1,5 miljard euro extra op.

De overheidsschuld steeg tot 428 miljard euro eind 2012. Dit is 33 miljard euro meer dan aan het eind van 2011. De schuld steeg meer dan het tekort doordat de staat kapitaal verstrekke aan landen in nood via het Europese hulpfonds EFSF en door storting van kapitaal in het nieuwe noodfonds ESM, samen goed voor ruim 9 miljard euro. De ING betaalde in 2012 een deel van de kapitaalsteun van de staat uit 2008 terug. Met de ontvangen 1 miljard euro kon de staat de schuld verlagen.

Overheidstekort en -schuld

Technische toelichting

Rapportage aan de Europese Commissie

De gepubliceerde cijfers van het CBS zijn de officiële cijfers over het overheidssaldo en de overheidsschuld van Nederland. Zij worden aan de Europese Commissie gerapporteerd in het kader van de buitensporige-tekortenprocedure (BTP of 'Excessive Deficit Procedure', EDP). De levering vindt plaats voor 1 april van elk jaar. Het statistisch bureau van de Europese Unie, Eurostat, zal de gegevens over de schulden en tekorten van alle lidstaten na verificatie publiceren op 22 april a.s.

Overheidssaldo en overheidsschuld

Het overheidssaldo (ook wel EMU-saldo genoemd) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid. Inkomsten en uitgaven worden daarbij geboekt in het jaar dat economische waarde tot stand komt, gewijzigd wordt of verloren gaat, of wanneer een recht dan wel verplichting ontstaat, veranderd wordt of wordt geannuleerd.

De overheidsschuld (ook wel EMU-schuld genoemd) is de schuld van de overheid gewaardeerd tegen nominale waarde (niet op marktwaarde). De zogenaamde handelskredieten en transitorische posten worden niet in de schuld meegenomen. De onderlinge schulden tussen de Nederlandse overheden tellen ook niet mee.

Overheid

De overheid omvat de centrale overheid (voornamelijk het Rijk), de lokale overheid (gemeenten, waterschappen, provincies, e.d.) en de sociale fondsen. Het CBS verzamelt voor de samenstelling van de cijfers gegevens bij de belangrijkste overheden en completeert deze met aanvullende ramingen voor de ontbrekende instellingen.

Methode

De gegevens in dit persbericht zijn samengesteld op basis van de Europese richtlijnen voor het samenstellen van de nationale rekeningen (ESR95) en de aanvullende Europese regels voor het bepalen van overheidstekort en overheidsschuld.

De gepubliceerde cijfers vormen de eerste jaarramingen van het CBS voor de sector overheid over 2012. De gegevens over eerdere jaren zijn gepubliceerd bij het verschijnen van de publicatie Nationale rekeningen in juli 2012.

De cijfers voor 2010, 2011 en 2012 kunnen nog worden aangepast op basis van nieuwe informatie. Eventuele aanpassingen zullen worden gepubliceerd bij de jaarlijkse publicatie in juli van de overheidsrekeningen en de nationale rekeningen.

In 2014 zullen de nationale rekeningen worden herzien omdat de Europese richtlijnen voor de nationale rekeningen dan wijzigen. Bij deze revisie zullen ook nieuwe methoden en bronnen worden ingezet. Voorlopige resultaten van deze herziening geven aan dat het overheidssaldo dan vermoedelijk neerwaarts zal worden bijgesteld. De verwachte omvang van de bijstelling ligt rond de 1 miljard euro. Omdat de revisie van de nationale rekeningen in bewerking is, bestaat er nog onzekerheid over de precieze omvang van deze bijstelling. De onzekerheid wordt geschat op enkele honderden miljoenen euro's. Oorzaak van de verwachte bijstelling is onder meer de inzet van nieuwe gegevens over scholen, die bij de vorige herziening in 2004 niet volledig konden worden meegenomen.

Tabel 1: Overheidssaldo

	2008	2009	2010	2011	2012
<i>mld euro</i>					
Totaal inkomsten	277,7	262,8	271,7	273,3	278,4
Totaal uitgaven (-)	274,8	294,8	301,2	299,9	302,5
Rentevoordeel / nadeel uit swapcontracten	0,2	-0,1	-0,6	-0,4	-0,4
	+				
Overheidstekort (-) / overschot (+)	3,1	-32,1	-30,1	-27,0	-24,4
Bruto binnenlands product (bbp)	594,5	573,2	588,7	602,0	600,6
<i>uitgedrukt als % bbp</i>					
Totaal inkomsten	46,7	45,8	46,1	45,4	46,4
Totaal uitgaven (-)	46,2	51,4	51,2	49,8	50,4
Overheidstekort (-) / overschot (+)	0,5	-5,6	-5,1	-4,5	-4,1

Bron CBS**Tabel 2: Overheidssaldo naar overheidslaag**

	2008	2009	2010	2011	2012
<i>mld euro</i>					
Overheid waarvan	3,1	-32,1	-30,1	-27,0	-24,4
Centrale overheid	2,9	-19,9	-23,6	-16,9	-19,0
Lokale overheid	-2,7	-3,7	-4,9	-3,0	-2,2
Sociale fondsen	2,9	-8,5	-1,7	-7,0	-3,3
<i>uitgedrukt als % bbp</i>					
Overheid waarvan	0,5	-5,6	-5,1	-4,5	-4,1
Centrale overheid	0,5	-3,5	-4,0	-2,8	-3,2
Lokale overheid	-0,5	-0,6	-0,8	-0,5	-0,4
Sociale fondsen	0,5	-1,5	-0,3	-1,2	-0,5

Bron CBS**Tabel 3: Overheidsschuld naar schuldttitel (ultimo standen)**

	2008	2009	2010	2011	2012
<i>mld euro</i>					
Overheidsschuld	347,5	348,3	371,8	394,2	427,5
Chartaal geld	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5
Kortlopende waardepapieren	84,1	57,6	53,2	43,3	32,9
Obligaties	198,7	211,6	240,5	265,6	298,4
Kortlopende leningen	13,6	12,1	14,0	19,8	29,0
Langlopende leningen	50,5	66,5	63,6	65,0	66,8
<i>uitgedrukt als % bbp</i>					
Overheidsschuld	58,5	60,8	63,1	65,5	71,2

Bron CBS